

Varför vi måste våga predika om abort

I nutida uppfattning beskrivs människans problem ofta så, att hon skulle vara offer för onda ekonomiska maktstrukturer, rasism eller en könsmaktsordning. Ovanligt är inte heller att fokus ligger på inre svårigheter som rädsla, dåligt självförtroende eller sår i det förflutna. Att påstå att det verkliga problemet skulle vara människans egen ondskas och synd är inte längre självklart i kristna sammanhang. Men om det senare är Bibelns budskap och dessutom sant (!), är det då kärleksfullt att tala om människans värsta brott – även om det kräver mod och beslutsamhet att tala? Mats Selander utmanar.

I DEN MÅN PREDIKANTER väljer sina predikoämnen sker det ofta med för stor hänsyn till vad de tror kan väcka anstöt hos åhörarna. Med argument som ”jag vill bara predika Jesus” eller ”jag vill predika evangelium, inget annat” försöker man rättfärdiga att man väljer bort kontroversiella ämnen. Man tänker sig att en predikan om exempelvis Bibelns sexualetik, Jesu syn på pengar eller Bibelns ord om äktenskap, skilsmässa och omgifte riskerar att bli så kontroversiell att man ”i onödan bara rör upp en massa känslor”. Då riskerar man att ”skymma sikten för evangeliet och nåden”. Ungefär så tror jag att många tänker.

Jag förnekar inte att detta bortväljande av kontroversiella predikoämnen ibland kan

vara motiverat. Kanske det inte är värt att röra om i grytan för att få fram en viss poäng, även om den gott och väl skulle kunna vara bibliskt motiverad. Den avgörande frågan borde vara huruvida något är tillräckligt viktigt eller centralt i Bibeln för att inte väljas bort. Man kan också fråga sig om en viss undervisning behövs för att en Jesu lärjunge ska kunna leva frimodig, konsekvent och genomtänkt i det moderna Sverige. I så fall måste den meddelas.

Utän att ha bevis är jag övertygad om att många predikanter valt bort – eller inte ens kommit på tanken – att predika om abort och den ofödda människans människovärde. Här vill jag ge mina bästa skäl till varför vi som har ansvar för undervisning och förkunnelse måste våga tala om detta. Jag hoppas att denna artikel också kan ge viss vägledning i *hur* det kan göras.

KÄRLEKEN TILL NÄSTAN

Det är svårt att förneka vikten av Bibelns människosyn. Människan är skapad till Guds avbild. Kärleken till nästan är nära på lika viktig som kärleken till Gud. Ja, nästankärleken är ett nödvändigt utflöde av kärleken till Gud, som Johannes skriver: ”Ty den som inte älskar sin broder som han

har sett, kan inte älska Gud som han inte har sett” (1 Joh. 4:20b).

I liknelsen om den barmhärtige samariern svarar Jesus på frågan om vad man ska göra för att få evigt liv (Luk. 10:25). Detta är den mest ”evangeliska” fråga man kan tänka sig. Därför har vi rätt att förmoda att Jesu svar fångar något viktigt i evangeliet – och därför något vi inte utan vidare har rätt att försumma i vår förkunnelse. Poängen i liknelsen skulle kunna sammanfattas så här: En frälsande relation till Gud innebär att jag strävar efter att älska Gud och min nästa. Och att älska min nästa innebär bland annat att jag förbarmar mig över min nästa när hans eller hennes liv håller på att gå under.

Detta innebär inte gärningslära utan är helt förenligt med att vi blir frälsta av nåd. Det är också helt i linje med huvudpoängen i Jakobs brev nämligen att en levande (och frälsningsmottagande) tro också är en aktiv tro som uttrycks i gärningar.

ÄR DET OFÖDDA MÄNNISKOLIVET MIN NÄSTA?

Mot bakgrund av den bibliska människosynen och nästankärlekens centrala roll i Skriften måste vi ställa frågan: Är det ofödda människolivet min nästa? Om vi har skäl att svara ja på den frågan innebär det att Jesu och Bibelns undervisning om kärleken till nästan är tillämplig i vår relation till den ofödda människan. Detta tycks vara en logiskt ofrånkomlig slutsats, om nu den ofödda människan är min nästa. Vad säger Bibeln om den saken?

Profeter kallades av Gud redan i livmodern. Till Jeremia sa Herren: ”Innan jag formade dig i moderlivet utvalde jag dig, och innan du kom fram ur modersskötet helgade jag dig” (Jer. 1:5). (Även om detta ut-

väljande skedde i Guds evighet säger denna vers tydligt att det var Jeremia – och inget eller ingen annan – som av Gud formades i sin moders liv.) Jesaja kallades också innan han var född (Jes. 49:1). Och Johannes döparen blev uppfylld av Helig Ande medan han var i moderlivet (Luk. 1:15). I Psalm 139:13–16 beskriver David hur Gud formade och såg honom i hans moders liv medan han ännu var ett ”outvecklade foster”. Identifikationen är glasklar: Det var David som var det utvecklade fostret. Han kom inte från ett utvecklade foster. Han var ett.

Men det kanske mest fantastiska bibelordet om det ofödda människolivet kommer från Elisabets mun när hon ser den annalkande Maria: ”Välsignad är du bland kvinnor, och välsignad är din livsfrukt! Men varför händer detta mig, att min Herres mor kommer till mig?” (Luk. 1:43). Jesus är här ett embryo i Marias livmoder, och Elisabet är den första människa som bekänner Jesus som sin Herre. När detta sker kan Jesus inte vara mer än tre veckor gammal eftersom ängeln Gabriel talar till Maria när Elisabet är gravid i sjätte månaden (Luk. 1:26) och eftersom Maria stannade hos Elisabet i omkring tre månader (Luk. 1:56), och en hel graviditet är ju sex plus tre månader lång. Förmodligen har inte en hel månad gått mellan ängeln Gabriels besök och Elisabets hälsning. I så fall är Jesus inte mer än ca tre veckor gammal (efter befruktningen) och därmed 1,5 mm stor, ungefär som spetsen på en penna. Samtidigt är han ”Herre” över Elisabets liv!

Egentligen är det inte julafton vi borde fira, utan Marie bebådelsedag. För det var då Gud blev människa. Men om Gud blivit människa i en övernaturlig befruktningsprocess så följer att varje människa blir till

Det finns ingen farligare plats för en människa att befinna sig i än livmodern.

i en naturlig befruktningsprocess. Inkar-nationen är bibliskt ofrånkomlig. Men då tycks även tron på befruktningen som start för mänskligt liv vara bibliskt oemotsäglich.

VETENSKAPEN

Vi har alltså flera goda bibliska skäl att betrakta det ofödda människolivet som vår ”nästa”. Men egentligen behöver vi inte Bibeln för att veta detta. Vetenskapen beskriver hur befruktningen utgör starten på en ny biologisk organism tillhörande människosläktet. Och det behövs inte mer för att vi ska veta att det utgör en människa. I biologisk mening uppkommer en människa i och med befruktningen. Det är extremt svårt att förneka. Men om varje människa är skapad till Guds avbild och därmed enormt värdefull, innebär det att varje mänskligt embryo och foster bör betraktas och behandlas som din och min ”nästa”.

DÖDLIGT VÅLD

Därmed har vi starka skäl att låta Jesu undervisning om ”nästan” också gälla alla ofödda människor. Samtidigt vet vi att var fjärde ofödd dödas genom abort. Det betyder att 25% av varje årskull uttraderas redan före födseln. Mot denna bakgrund finns ingen farligare plats för en människa att befinna sig i än livmodern. Den plats som borde vara en skyddad, trygg plats har blivit en dödsfälla.

Föreställ dig att våldet i ett land är så stort att var fjärde invånare misshandlas brutalt – många även till döds – av kriminella gangstergäng. Tänk dig vidare att detta är något som predikanter och kristna i allmänhet bara accepterar och aldrig talar om. Kanske predikanter säger: ”Jag vill bära

fram evangeliet och inte prata om våld och sådana hemsgheter”, eller ”jag vill predika ett positivt budskap”. Att ignorera en så stor blodspilla och helt smälta in i kulturens accepterande av detta våld, är inget annat än ett djupt svek mot evangeliets Herre och den kallelse som är kyrkans, nämligen att vara världens salt och ljus.

När våldet på detta sätt placeras utanför livmodern blir en sådan ”struts-mentalitet” fullkomligt otänkbar. Men när det dödliga våldet sker bakom stängda sjukhusdörrar och drabbar en människa som ännu inte börjat sitt synliga och sociala liv, ja då är frestelsen stor att blunda för det dödliga våld som abort faktiskt utgör.

Men inför Gud är varje ofödd människa som dödas lika mycket Guds avbild som varje offer för gangstervåld. Gud ser rakt igenom sjukhusdörrar och rakt in i kvinnors livmodrar. Han ser varje människa han skapat. Borde då inte hans församling göra detsamma?

KAN VI VAR TYSTA?

Jag menar därför att tystnad inte är ett alternativ. Vill vi vara trogna evangeliets Herre måste vi börja tillämpa Ordet på det sätt som vi har bibliska skäl att tro att Jesus skulle ha tillämpat det om han gick på våra gator i dag. Att ”predika Jesus” är också att predika ”det Jesus skulle ha predikat om han stod i vår predikstol i dag”. Och skulle han verkligen ha varit tyst om alla dessa kontroversiella frågor som Bibelns faktiskt berör på ett eller annat sätt? Skulle han ha talat tyst om alla ofödda som dödas? Det är minst sagt svårt att tro. Men om han skulle ha talat, så måste också vi tala.

Varför är vi då så tysta? Kanske det främsta

skälet är att vi vet att många som lyssnar till predikan direkt eller indirekt är berörda av abort. Det är en verklighet som gör ont och som kan väcka obehag, sorg, skam, skuld och ilska. Och sådant tar vi helst i själavården. Predikan ska ju vara något uppmuntrande, tänker vi.

Men tänkte Jesus så? Mer än två av fem av Jesu liknelser handlar på något sätt om Guds dom. När Jesus talar om äktenskapet tycker hans egna lärjungar att det är en hård undervisning och att man gör bäst i att inte ens gifta sig (Matt. 19:10). Jesu undervisning är till sitt innehåll inte anpassad efter vad åhörarna ville höra. (Det är endast formen han anpassar genom att ibland tala i liknelser.)

Därför kan vi inte låta människors förmodade reaktioner styra vårt val av predikoämnen. Snarare måste vi fråga oss vad som är centralt och viktigt utifrån Bibeln samt hur vår egen kultur (både i samhälle och kyrka) motsäger Bibelns lära och etik. "Guds hjärta" som vi förstår det utifrån Skriften måste vara vägledande för vår förkunnelse.

SANNINGENS FRIGÖRANDE KRAFT

"Sanningen ska göra er fria", säger Jesus. Detta gäller i högsta grad sådant som uppfattas som kontroversiellt. Varje genuin folkväckelse har fokuserat på synder och sår i den egna tiden och kulturen. På 1800-talet förkunnade predikanter frimodigt mot alkohol och spel eftersom dessa företeelser i grunden bröt ner männen och deras familjer. Evangeliet blir aldrig evangelium om man inte vågar tillämpa det på de synder och de sår som går djupast och skadar mest. Det är sanning och nåd som befriar. Nåd utan sanning blir inte verklig nåd. Sanning utan nåd blir lagiskhet.

Om vi ska vara en kyrka som är relevant och kraftfull i vår tid, måste vi våga tala om den skuld den moderne svensken bär på. Min bedömning är att aborter, skilsmässor och olika former av missbruk är några av de viktigaste orsakerna till alla trasiga själar i vårt land i dag. Om vi inte vågar tala om de uttryck för synd som är de mest destruktiva i vår tid, ger vi indirekt uttryck för att vi inte tror på evangeliets kraft. Då säger vi att Gud inte är mäktig att rädda, rena och upprätta på de områden där synd och djävul löper amok. Men då förnekar vi också evangeliet och dess Herre.

NÅD OCH SANNING

Nåden kan bara gå så djupt som sanningen tillåtits komma. Därför är en rak förkunnelse om kontroversiella – och bibliskt viktiga – sanningar en nödvändig förutsättning för en fungerande själavård. Många blev arga på Jesu undervisning. En rik yngling blev genuint besviken på Jesu "hårda" omvändelseförkunnelse (se Mark. 10:17–22). Men de som inte går sin väg kommer att väckas och motiveras till bikt, själavård och lärjungaträning. Biblisk själavård stimuleras av biblisk förkunnelse. Därför får de aldrig ställas mot varandra.

STARKA REAKTIONER

Låt mig avslutningsvis bli lite mer personlig. Jag har predikat eller haft föredrag om abort ganska många gånger vid det här laget. Om det varit i ett större sammanhang (och inte endast bland invigda "abortmotståndare") har det ofta lett till starka reaktioner. Men det har i sin tur kunnat stimulera till viktiga diskussioner och själavårdssamtal. Vi behöver inte vara rädda för att predika på ett sätt

Vi kan inte låta människors förmodade reaktioner styra vårt val av predikoämnen.

som väcker starka känsloreaktioner, utan kan bejaka predikan som en ”trigger” för viktiga processer. Låt förkunnelsens verkningar fortsätta även efter predikans slut!

Jag säger detta mot bakgrund av att jag känner flera kvinnor som gjort abort men som idag jobbar med pro-lifeorganisationer. De vittnar om hur de levde i många års förnekelse – av den sorg och skuld aborten innebär – men att mötet med den brutala sanningen om abort (genom ord eller bild) väckte dem och startade en smärtsam men nödvändig sorgprocess. Irene från Nederländerna sade: ”När jag hade sett en sådan där abortbild grät jag i tre dagar. Men de tårarna blev starten på mitt helande.”

PROVOCERANDE PREDIKAN

När vi förkunnar Jesus och tillämpar hans lära så troget vi kan, får vi inte glömma att sanningen alltid är både befriande och provocerande. Den befriar dem som tar emot sanningen och framkallar hat hos dem som fortsätter att förneka den. Evangeliet är till sin natur och i sin tillämpning något som avslöjar mörker och bringar ljus (se Joh. 3:19–21).

Det är därför Jesu lärjungar blir hatade (Joh. 15:18–19 och 1 Joh. 3:13). Varje förkunnare som vill vara trogen sin Herre måste därför vara beredd att gå in i den konflikt som Jesus själv har med denna fallna värld – en värld om vilken Jesus sade: ”Men mig hatar den, därför att jag vittnar om att dess gärningar är onda” (Joh. 7:7).

SYNDEN ÄR ALLVARLIG

Att tillämpa evangeliet på vår tid innebär därför ofrånkomligen en kallelse att predika om vår tids onda gärningar. De måste iden-

tifieras och avslöjas för vad de är. Kristna förkunnare måste leva i omvändelse och leda människor in i omvändelse för att sedan tillämpa den underbara nåd som finns i Jesus och som han vunnit åt oss genom sin död på korset.

Jesus dog. Så allvarlig var vår synd. De flesta svenskar tänker: ”Om Gud finns så kommer jag nog in i himlen. Jag har ju trots allt inte dödat någon.” Men om vi vågar predika om abort – och andra destruktiva synder – kommer många att inse att de faktiskt stått – eller står – i dödens tjänst. De kommer att känna att deras skuld går så djupt att det enda som går djupare är vissheten om att Herren själv gett upp sitt liv för att betala den skulden. Bara om vi vågar tala om de synder som faktiskt plågar människor på djupet, kommer vi att få se den väckelse så många av oss ber om. Och bland dessa är abort en av de största.

Låt oss därför våga tala i kärlek och sanning!

Mats Selander

Lärare på CredoAkademin, Stockholm och ordförande för MRO-Människorätt för ofödda